

חוק עבודת נשים, תשי"ד — 1954 *

עבודות אסורות
ועבודות
מוגבלות

איסור
עובדת לילה

עבודת לילה
בשעות הרחוק

התרת
עובדת לילה

1. שר העבודה רשאי, בתקנות, לאסור או להגביל העבדת עובדת בעבודה פלונית, בתהליך ייצור פלוני או במקום עבודה פלוני שהעבודה בהם עלולה, לדעתו, לפגוע במיוחד בבריאות האשה.

2. (א) לא תועבד עובדת בלילה.

(ב) "לילה" — פרק זמן של אחת עשרה שעות ובהן השעות שבין 23.00 ובין 06.00.

(ג) האיסור על פי סעיף קטן (א) אינו חל על העבדת עובדת :

(1) בשירותי המדינה שפירט שר העבודה בתקנות, לאחר שנוכח, כי עובדת לילה של עובדת בשירותים אלה היא חיונית למדינה ואינה עלולה לפגוע במיוחד בבריאות האשה ;

(2) במקום שמתפללים בחולים או בנכים, במוסדות החלמה ובמוסדות לטיפול בזקנים או בילדים ;

(3) בעתונות, להוציא הדפסת עתונים ;

(4) בבתי אוכל, בבתי מלון, בבתי קפה ובבתי עינוג כמשמעות שעשועים ציבוריים בפקודת השעשועים הציבוריים, 1935¹ ;

(5) בעבודה הקשורה במישרין לטיפול בבעלי חיים ;

(6) בתפקידי הנהלה, או בתפקיד הדורש מידה מיוחדת של אמון אישי, כשאינן העבודה עובדת כפיים ;

(7) כשתנאי העבודה ונסיבותיה אינם מאפשרים למעבידה כל פיקוח על הזמן שבו נעשית העבודה.

(ד) שר העבודה רשאי לקבוע בתקנות תנאים והגבלות להעבדת עובדת בלילה

במקומות, בשירותים, בעבודות ובתפקידים המפורטים בסעיף קטן (ג), פסקאות (1) עד (6).

3. (א) העבדת עובדת בלילה מותרת אם נפסקה העבודה בשעות הרגילות בגלל תאונה או מאורע בלתי צפוי מראש ואין ההפסקה מסוג ההפסקות הנישנות.

(ב) הועבדה עובדת בלילה על פי סעיף קטן (א), ימסור המעביד למחרת היום,

לכל המאוחר, הודעה בכתב למפקח כמשמעותו בפקודת מחלקת העבודה, 1943², שנתמנה על ידי שר העבודה להיות מפקח עבודה אזורי, ולא ימשיכו בעבודת לילה יותר משני לילות רצופים, אלא אם נתן המפקח היתר לכך בכתב וקוימו התנאים שבהיתר.

4. (א) שר העבודה רשאי להתיר העבדת עובדת בלילה :

(1) בתקופה שבה קיים במדינה מצב של חירום בתוקף אכרזה לפי סעיף 9 (א) לפקודת סדרי השלטון והמשפט, תש"ח—1948³, וכן בשעה שצרכי ההספקה והשירותים החיוניים מחייבים זאת, לדעת השר ;

(2) בתהליכי ייצור שהחומר הנתון לתהליך הייצור עלול להתקלקל במהירות ועובדת לילה דרושה למניעת קלקול ודאי של החומר.

* נתקבל בכנסת ביום ג' באב תשי"ד (2 באוגוסט 1954) ; הצעת החוק ודבריו הסבר נתפרסמו

בה"ח 127, תשי"ב, עמ' 288.

¹ ע"ר 1935, תוס' 1 מס' 496, עמ' 49.

² ע"ר 1943, תוס' 1 מס' 1250, עמ' 1.

³ ע"ר תש"ח, תוס' א' מס' 2, עמ' 1.

(ב) שר העבודה רשאי להתיר, התרת שעה, העבדת עובדת בלילה במקום שבו עובדים בשלוש משמרות ויש בו לחץ עבודה זמני ובלתי רגיל.

היתר כפלי
והיתר פיוחד

5. (א) היתר יכול להיות כללי או מיוחד.

(ב) שר העבודה רשאי לקבוע תנאים והגבלות להיתר.

(ג) הודעה על מתן היתר כללי ועל התנאים וההגבלות שנקבעו לו, וכן הודעה על ביטול היתר כללי או על שינוי התנאים שנקבעו לו, תפורסם ברשומות.

(ד) מי שניתן לו היתר מיוחד יציגהו הצגה נראית לעין במקום שבו מעבידים על פיו.

חופשת לידה

6. (א) עובדת שקרובה ללדת יתן לה מעבידה חופשת לידה ולא יעבידנה בתוך חופשת הלידה.

(ב) חופשת הלידה היא שנים עשר שבועות, מהם ששה שבועות או פחות מזה, כרצון העובדת, לפני יום הלידה המשוער, והשאר אחרי יום הלידה.

(ג) על אף האמור בסעיף קטן (ב) מותר לקצר את חופשת הלידה, בהסכמת העובדת ובאישור שבכתב מאת רופא, אם הנולד איננו בחיים, ובלבד שהחופשה תכלול לפחות שלושה שבועות שאחרי הלידה.

(ד) שר העבודה רשאי לנקוב בתקנות עבודות מסוימות שבהן תהא חופשת הלידה שלפני יום הלידה המשוער פרק זמן שקבע בתקנות ושל לא יעלה על ששה שבועות.

זכות להיעדר
מהעבודה

7. (א) עובדת שהפילה רשאית להיעדר מעבודתה שבוע לאחר ההפלה, ואם אישר רופא כי מצב בריאותה מחמת ההפלה מחייב שתיעדר זמן רב יותר — הזמן שקבע הרופא, אך לא יותר מששה שבועות.

(ב) דין העדר מכוח סעיף קטן (א) כדין העדר מפאת מחלה.

(ג) עובדת רשאית להיעדר מעבודתה:

(1) בחדשי ההריון, אם אישר רופא בכתב כי מצבה לרגל ההריון מחייב זאת ובמידה שאישר;

(2) מתום חופשת הלידה עד תום ששה חדשים מאותו יום, אם אישר רופא כי מצבה עקב הלידה מחייב זאת ובמידה שאישר;

(3) בתקופה שהיא מיניקה את הילד — שעה אחת ביום, בין ברציפות ובין בשתי פעמים; ההפסקות המותרות על פי פסקה זאת הן בנוסף להפסקות על פי חוק שעות עבודה ומנוחה, תשי"א—1951,¹ ואין מנכים אותן משכר עבודתה.

(ד) (1) עובדת שעבדה עד תחילת חופשת הלידה אצל אותו מעביד או באותו מקום עבודה לפחות עשרים וארבעה חדשים רצופים, רשאית להיעדר מהעבודה, מראשית השבוע השביעי שאחרי הלידה, מספר חדשים כרבע מספר החדשים שבהם עבדה כאמור, אך לא יותר משנים עשר חדשים וחלק של הודש לא יבוא במנין.

(2) העדרה של העובדת מעבודתה מכוח פסקה (1) דינה כדין חופשה ללא תשלום, וזמן העדרה לא יבוא במנין לגבי זכויות התלויות בו.

איסור העבדה
בחופשת לידה

8. לא יעביד מעביד עובדת בידעו שהיא בחופשת לידה.

¹ ס"ח 76, תשי"א, עמ' 204.

9. (א) לא יפטר מעביד עובדת בחופשת הלידה או בימי העדרה מעבודה לפי סעיף 7 (ג) (2), ולא יתן לה הודעת פיטורים למועד החל בתקופות האמורות.

(ב) לא יפטר מעביד עובדת שהיא בהריון וטרם יצאה לחופשת לידה — אלא בהיתר מאת שר העבודה, ולא יתיר השר פיטורים כאמור אם הפיטורים הם, לדעתו, בקשר להריון.

עבודה בשעות
נוספות ובמנוחה
השבועית
ועבודת לילה

10. עובדת שהיא בחודש החמישי להריונה תודיע על כך למעבידה, ומשעשתה כן, או משנודע על כך למעביד בדרך אחרת, לא יעבידנה בשעות נוספות ובמנוחה השבועית מהחודש החמישי להריון ואילך, אף אם היה רשאי או הותר לעשות זאת על פי חוק שעות עבודה ומנוחה, תשי"א—1951; הוא הדין לגבי עבודת לילה, אף אם היא מותרת או הותרה על פי חוק זה.

פנסם העובדות

11. (א) מעביד חייב לנהל פנקס שבו יירשמו ביחס לכל עובדת פרטים אלה:

- (1) השם ושם המשפחה;
- (2) הכתובת;
- (3) תיאור עבודתה;
- (4) תאריך תחילת העבודה;
- (5) תקופת חופשת הלידה;
- (6) תקופת העדרה מהעבודה לפי סעיף 7;
- (7) כל פרט אחר שנקבע בתקנות.

(ב) שר העבודה יקבע, בהודעה שתפורסם ברשומות, את סוגי המעבידים שעליהם יחול סעיף זה, ורשאי הוא לקבוע כאמור שהפנקס יהיה חלק מפנקס אחר שהמעביד חייב לנהלו על פי חוק ששר העבודה ממונה על ביצועו.

פרסום
הוראות החוק

12. מעביד שסעיף 11 חל עליו יביא לידיעת הנשים המועבדות אצלו את הוראות חוק זה, כולן או מקצתן, הכל כפי שנקבע בתקנות.

כמכויות
מפקח עבודה

13. (א) סמכויותיו של מפקח עבודה, ביחס לכל מקום שיש לו יסוד להניח כי מועבדת בו עובדת, הן כסמכויות של מפקח עבודה לפי סעיף 10 (1) לפקודת מחלקת העבודה, 1943. (ב) מפקח עבודה רשאי לחקור כל אדם, הנמצא במקום שאליו בא המפקח בתוקף סמכויותיו לפי סעיף קטן (א), בכל ענין הנוגע לחוק זה, אך לא יידרש אדם ליתן תשובה או עדות העלולה לגלגל עליו אשמה.

(ג) מפקח עבודה רשאי לרשום בפרוטוקול את תשובותיו והודעותיו של הנחקר ודין הפרוטוקול שנרשם כאמור, כדין פרוטוקול שנרשם בהתאם לסעיף 2 לפקודת הפרוי-צידורה הפלילית (עדות)¹, והסעיפים 3 ו-4 לאותה פקודה חלים עליו.

עונשין

14. (א) מעביד שעשה אחת מאלה:

- (1) העביד בניגוד לחוק זה או שלא בהתאם לתקנות או להיתר שניתנו לפיו;
- (2) לא נתן לעובדת חופשת לידה בהתאם לסעיף 6;
- (3) עבר על הוראות סעיף 9 —

דינו — קנס מאה לירות על כל עובדת שביחס אליה נעשתה העבירה, או מאסר חודש אחד, או שני הענשים כאחד.

(ב) מי שהפריע למפקח עבודה להשתמש בסמכויותיו, מי שסירב להשיב לו על שאלה שהוא חייב להשיב עליה, לא החזיק או לא ניהל פנקס בהתאם לסעיף 11, או לא

¹ חוקי א"י, כרך א', פרק 5"ד, עמ' 498.

מילא אחרי הוראות סעיף 12, וכן מי שלא הציג היתר לפי סעיף 5 (ד), דינו — קנס מאה לירות או מאסר חודש אחד או שני הענשים כאחד.

אחריות של
חברי הנהלה
ושל מנהלים

15. (א) חברה, אגודה שיתופית או כל גוף אחר, שהעבירו בניגוד לחוק זה או שלא בהתאם לתקנות או להיתר שניתנו לפיו, רואים כאחראי לעבירה גם כל חבר הנהלה, מנהל, שותף, או פקיד של אותו גוף, ואפשר להביאו לדין ולהענישו כאילו עבר את העבירה, אם לא הוכיח אחד משני אלה :

(1) שהעבירה נעברה שלא בידיעתו ;

(2) שנקט כל האמצעים הנאותים כדי להבטיח שהוראות חוק זה יקוימו.

ראיות

16. אשה הנמצאת במקום בזמן שנעשית בו עבודה או פועלות בו מכונות — להוציא זמן הפסקות לסעודה — רואים אותה כמועבדת באותו מקום באותו תהליך ייצור ובאותה שעה, אם לא הוכח ההיפך.

בית המשפט
המוסמך

17. שופט שלום הוא המוסמך לדון בכל תביעה על פי חוק זה ורשאי הוא להטיל את הענשים שבסעיף 14 (א)

דין אגודה
שיתופית

18. לענין הסעיפים 1, 6 ו-7 רואים אגודה שיתופית כמעבדה של חברה.

המדינה כמעבד

19. לענין חוק זה דין עובד המדינה כדין כל עובד אחר.

ביצוע ותקנות

20. שר העבודה ממונה על ביצוע חוק זה והוא רשאי להתקין תקנות בכל ענין הנוגע לביצועו.

חובת
התייעצות

21. שר העבודה לא יתקין תקנות על פי הסעיפים 1 ו-2, לא יתן היתר כללי על פי סעיף 5 ולא יפרסם הודעה על פי סעיף 11 (ב), אלא לאחר התייעצות עם ארגון העובדים המייצג את המספר הגדול ביותר של עובדים במדינה וכן עם ארגוני המעבידים הרפרזנטיביים במדינה שלדעת השר הם נוגעים בדבר.

העברת
סמכויות

22. (א) שר העבודה רשאי להעביר לאחר את הסמכויות הנתונות לו על פי חוק זה, חוץ מן הסמכות להתקין תקנות, ליתן היתר כללי ולפרסם הודעה על פי סעיף 11 (ב).
(ב) הודעה על העברת סמכויות על פי סעיף קטן (א) תפורסם ברשומות.

שמירת זכויות

23. חוק זה אינו בא למעט מכל זכות הנתונה לעובד לפי חוק, הסכם קולקטיבי, חוזה עבודה או נוהג.

הוראות מעבר

24. (א) לענין סעיף 4 (2) שבתוספת השביעית לחוק הביטוח הלאומי, תשי"ד—1953,¹ רואים גם את מי שטרם מלאו לה 18 שנה כעובדת שפקודת העבדתן של נשים, 1945,² חלה עליה.

(ב) כל עוד לא הותקנו תקנות לפי סעיף 1, לא תועבד עובדת בעבודות, בתהליכי ייצור או במקומות עבודה כמפורט בחלק 1 שבתוספת לפקודת העבדתן של נשים, 1945.

ביטול

25. פקודת העבדתן של נשים, 1945 — בטלה.

גולדה מאיר סוֹן
שרת העבודה

משה שרת
ראש הממשלה

יצחק בן-צבי
נשיא המדינה

¹ ס"ח 137, תשי"ד, עמ' 6.
² ע"ר 1945, תוס' 1 מס' 1423, עמ' 79.

